

Vyhláška č. 240/2021 Sb.**Vyhláška o ochraně zemědělské půdy před erozí**<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-240>

Částka **100/2021**
Platnost od **23.06.2021**
Účinnost od **01.07.2021**

Aktuální znění 01.07.2021

240

VYHLÁŠKA

ze dne 17. června 2021

o ochraně zemědělské půdy před erozí

Ministerstvo životního prostředí stanoví podle § 22 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění zákona č. 41/2015 Sb.:

§ 1**Předmět úpravy**

(1) Tato vyhláška stanoví půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu z hlediska jejich fyzikálních nebo biologických vlastností a jejich erozního ohrožení vodní erozí a dále způsob hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy vodní erozí, přípustnou míru erozního ohrožení vodní erozí a opatření k jeho snížení.

(2) Tato vyhláška se nepoužije pro hodnocení erozního ohrožení na pozemcích, na nichž je založena a pěstována trvalá kultura podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013¹⁾, evidovaná podle právního předpisu, kterým se stanoví podrobnosti evidence využití půdy podle užitelských vztahů²⁾, nebo na nichž jsou pěstovány zeleninové druhy, jahodník, léčivé, aromatické nebo kořeninové rostliny.

§ 2**Vymezení pojmů**

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) monitoringem eroze zemědělské půdy elektronická aplikace, která slouží k hlášení, evidenci a vyhodnocování jednotlivých erozních událostí, vymezení jednotlivých erozně uzavřených celků a posuzovaných ploch,
- b) posuzovanou plochou plocha zemědělské půdy, která je předmětem hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy, vymezená v monitoringu eroze zemědělské půdy na základě opakované erozní události jako průnik
 - 1. erozně uzavřeného celku s dílem půdního bloku kultury standardní orná půda²⁾, úhor²⁾ nebo travní porost²⁾, jedná-li se o zemědělskou půdu evidovanou v evidenci půdy podle zákona o zemědělství³⁾, nebo
 - 2. erozně uzavřeného celku s pozemky zemědělsky obhospodařovanými s druhem pozemku orná půda, jedná-li se o půdu neevidovanou v evidenci půdy podle zákona o zemědělství³⁾,
- c) erozně uzavřeným celkem souvislé území zemědělské půdy, v rámci něhož dochází k lokálně uzavřenému eroznímu procesu, ohraničené rozvodnicí, na které vzniká povrchový odtok, a hranicí, kde je povrchový odtok přerušen,
- d) erozním procesem uvolnění, transport a ukládání transportované půdy,
- e) erozní událostí časově a prostorově vymezený děj, při němž dochází vlivem srážkové události k eroznímu procesu, a který je zaznamenán v monitoringu eroze zemědělské půdy,
- f) opakovanou erozní událostí erozní událost opakovaně zaznamenaná v monitoringu eroze zemědělské půdy v rámci jednoho erozně uzavřeného celku, přičemž se nejedná o záznam v rámci téhož osevu,
- g) protierozní kalkulačkou elektronická aplikace pro hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy,

- h) zemědělským subjektem vlastník nebo jiná osoba oprávněná užívat posuzovanou plochu,
- i) plochou jedné plodiny souvislá plocha osetá nebo osázená konkrétní plodinou podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013⁴).

§ 3

Půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu

Půdy nevhodné pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu jsou

- a) půdy nacházející se na plochách, kde nižší než přípustné míry erozního ohrožení nelze docílit prostřednictvím opatření uvedených v § 7 odst. 1 písm. a) a b); pro hodnocení erozního ohrožení za účelem identifikace půd nevhodných pro změnu trvalého travního porostu na ornou půdu se použije postup uvedený v § 5,
- b) půdy s hloubkou půdního profilu do 30 cm,
- c) půdy, na nichž jsou navržena nebo realizována technická opatření ke snížení erozního ohrožení uvedená v § 7 odst. 1 písm. c),
- d) půdy, na nichž je navrženo nebo realizováno organizační opatření ve formě ochranného zatravnění pozemku uvedené v § 7 odst. 1 písm. a).

§ 4

Přípustná míra erozního ohrožení

Přípustná míra erozního ohrožení je dána přípustnou ztrátou zemědělské půdy způsobenou vodní erozí vztahenou k hloubce půdy vyjádřenou v tunách na 1 ha za 1 rok a je stanovena v příloze č. 1 k této vyhlášce.

§ 5

Způsob hodnocení erozního ohrožení

- (1) Hodnocení erozního ohrožení zemědělské půdy spočívá v provedení výpočtu v protierozní kalkulačce za účelem zjištění míry erozního ohrožení posuzované plochy postupem uvedeným v příloze č. 2 k této vyhlášce.
- (2) Orgány ochrany zemědělského půdního fondu při hodnocení erozního ohrožení posuzovaných ploch vycházejí z údajů o opakovaných erozních událostech zaznamenaných v monitoringu eroze zemědělské půdy.
- (3) Zemědělský subjekt může oznámit orgánu ochrany zemědělského půdního fondu změnu skutečností, které mohou mít dopad na vymezení posuzované plochy a způsob hodnocení erozního ohrožení posuzované plochy.
- (4) Shledá-li orgán ochrany zemědělského půdního fondu, že došlo ke změnám parametrů posuzované plochy, které mají vliv na hodnocení erozního ohrožení a na výpočet prováděný v protierozní kalkulačce, reviduje vymezení posuzované plochy a o této skutečnosti vyrozumí zemědělský subjekt.

§ 6

Plán opatření ke snížení erozního ohrožení

- (1) Plán opatření ke snížení erozního ohrožení zemědělské půdy (dále jen „plán opatření“) obsahuje opatření ke snížení erozního ohrožení za účelem nepřekročení přípustné míry erozního ohrožení posuzované plochy. Plán opatření slouží pro účely hodnocení erozního ohrožení a výběr vhodných opatření ke snížení erozního ohrožení podle § 7 odst. 1 písm. a) a b).
- (2) Plán opatření se vyhotovuje prostřednictvím protierozní kalkulačky na období minimálně 5 let a vždy zahrnuje posuzovanou plochu. Plán opatření může zahrnovat i další plochy zemědělské půdy, pokud nepřekročí rozsah pětinasobku plochy jedné plodiny, na které došlo k erozní události zachycené v monitoringu eroze zemědělské půdy.
- (3) Pokud zemědělský subjekt hospodaří podle plánu opatření, má se za to, že nedochází k překročení přípustné míry erozního ohrožení.

§ 7

Opatření ke snížení erozního ohrožení

- (1) Jako opatření ke snížení erozního ohrožení se stanoví

- a) organizační opatření, jimiž jsou
 - 1. vhodné umístění pěstovaných plodin, včetně ochranného zatravnění,
 - 2. pásové střídání plodin,
- b) agrotechnická opatření, jimiž jsou zejména
 - 1. vrstevnicové obdělávání,

2. ochranné obdělávání, kterým se rozumí hospodaření, při kterém se na povrchu půdy udržuje nejméně 30 % rostlinných zbytků v době vzcházení pěstovaných plodin, a které spočívá ve zmenšování počtu operací při obdělávání půdy a jejich slučování, kdy je vynechána orba a plodiny se sejí buď přímo do podmítnuté půdy, nebo se půda místo orby pouze kypří kypřiči; při bezorebném zpracování strništních ploch se rostlinné zbytky zapravují do půdy jen částečně, na povrchu se tvoří mulč,

3. podrývání,

4. hrázkování nebo důlkování,

c) technická opatření, jimiž jsou

1. příkopy,

2. průlehy,

3. zatravněné údolnice se stabilizovanou dráhou soustředěného odtoku,

4. polní cesty s protierozní funkcí,

5. ochranné hrázky,

6. ochranné nádrže,

7. terénní urovnávky,

8. terasy,

9. protierozní meze nebo

10. asanace erozních výmolů.

(2) Pokud přípustnou míru erozního ohrožení nelze na posuzované ploše docílit opatřeními ke snížení erozního ohrožení uvedenými v odstavci 1 písm. a) a b) a na posuzované ploše je aplikováno ochranné zatravnění, má se za to, že přípustná míra erozního ohrožení není překročena.

§ 8

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2021.

Ministr:

Mgr. Brabec v. r.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 240/2021 Sb.

Přípustná míra erozního ohrožení

Charakteristika kategorie	Hloubka půdy	Hodnota 5. číslice kódu BPEJ (sdruženého kódu skeletovitosti a hloubky půdy)	Přípustná míra erozního ohrožení (t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹)
půda hluboká	> 60 cm	0, 2, 3,	9,0
půda středně hluboká	30 - 60 cm	1, 4, 7*	9,0
půda mělká	< 30 cm	5, 6, 8*, 9*	2,0

* Platí pouze pro půdy o sklonitosti > 12 stupňů, tj. HPJ 40, 41. Pro půdy s kódem 8 a 9 je hloubka půdy v garantované vrstvě ve výpočtu eroze nastavena jako mělká z principu předběžné opatrnosti.

Podrobná charakteristika BPEJ a HPJ je uvedena ve vyhlášce č. 227/2018 Sb., o charakteristice bonitovaných půdně ekologických jednotek a postupu pro jejich vedení a aktualizaci.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 240/2021 Sb.

Hodnocení erozního ohrožení na posuzované ploše

Výpočet ohrožení zemědělských půd vodní erozí a hodnocení účinnosti navrhovaných protierozních opatření vychází z Univerzální rovnice ztráty půdy, která má tvar

$$G = R \cdot K \cdot L \cdot S \cdot C \cdot P$$

Překročení míry erozního ohrožení vyjadřuje erozní ohrožení zemědělské půdy, při kterém je překročena přípustná ztráta půdy erozí. Pro účely vyhlášky jde o stav, kdy je v protierozní kalkulačce na hodnocené ploše překročen maximálně přípustný součin hodnot faktoru ochranného vlivu vegetace a faktoru protierozních opatření. Pro účely vyhlášky je vyjádřeno ve tvaru

$$C \cdot P > C_p \cdot P_p$$

Nepřekročení míry erozního ohrožení je vyjádřeno vztahem, který vyjadřuje erozní ohrožení zemědělské půdy, při kterém není překročena přípustná ztráta půdy erozí. Pro účely vyhlášky jde o stav, kdy v protierozní kalkulačce není na hodnocené ploše překročen maximálně přípustný součin hodnot faktoru ochranného vlivu vegetace a faktoru protierozních opatření

$$C \cdot P \leq C_p \cdot P_p$$

přičemž hodnota součinu $C_p \cdot P_p$ představuje součin hodnot faktoru ochranného vlivu vegetace a faktoru protierozních opatření, při jehož překročení dojde k překročení přípustné ztráty půdy erozí. Protierozní kalkulačka jej definuje na základě vztahu

$$C_p \cdot P_p = G_p / (R \cdot K \cdot L \cdot S),$$

kde veličiny použité ve vzorcích jsou

G = průměrná dlouhodobá ztráta půdy erozí ($t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$),

G_p = přípustná ztráta půdy erozí ($t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$) vztažená k hloubce půdy, definována jako maximální velikost eroze půdy, která dovoluje dlouhodobě a ekonomicky dostupně udržovat dostatečnou úroveň úrodnosti půdy,

R = faktor erozní účinnosti deště, vyjádřený v závislosti na kinetické energii a intenzitě erozně nebezpečných dešťů ($MJ \cdot ha^{-1} \cdot cm \cdot h^{-1} \cdot rok^{-1}$),

K = faktor erodovatelnosti půdy, vyjádřený v závislosti na textuře a struktuře ornice, obsahu organické hmoty a propustnosti půdního profilu ($t \cdot h \cdot MJ^{-1} \cdot cm^{-1}$),

L = faktor délky svahu, vyjadřující vliv nepřerušené délky svahu na velikost ztráty půdy erozí (bezrozměrný - poměr smyvu ke smyvu na jednotkovém pozemku délky 22,13 m),

S = faktor sklonu svahu vyjadřující vliv sklonu svahu na velikost ztráty půdy erozí (bezrozměrný - poměr smyvu ke smyvu na jednotkovém pozemku sklonu 9 %),

C^* = faktor ochranného vlivu vegetace vyjádřený v závislosti na vývoji vegetace a použité agrotechnice,

P = faktor účinnosti protierozních opatření,

$C_p \cdot P_p$ = přípustný součin faktoru ochranného vlivu vegetace a účinnosti protierozních opatření vzhledem k přípustné míře erozního ohrožení.

Hodnoty veličin použité ve vzorcích se pro posuzovanou plochu zjistí pomocí protierozní kalkulačky. Faktory (veličiny) G_p , K , L , S , C a P se stanovují nově ve výpočtu eroze každoročně, vždy k 1. červenci, faktor (veličina) R se stanovuje nově každý čtvrtý rok, vždy k 1. červenci s tím, že výchozím rokem je rok 2021.

Součin veličin C_p a P_p nabývá hodnot 0 až 1, přičemž

1. pokud se na posuzované ploše nachází souvislá plocha větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,1, přiřadí se posuzované ploše mediánová hodnota**) souvislé plochy (nebo více souvislých ploch) větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,1, pokud by byla nižší než mediánová hodnota**) posuzované plochy, nebo
2. pokud se na posuzované ploše nachází souvislá plocha větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,4, přiřadí se posuzované ploše mediánová hodnota**) souvislé plochy (nebo více souvislých ploch) větší než 2 ha s hodnotami $C_p \cdot P_p$ rovnými nebo menšími 0,4, pokud by byla nižší než mediánová hodnota**) posuzované plochy.

Pokud se na posuzované ploše nenachází souvislá plocha podle bodu 1 nebo bodu 2, přiřadí se posuzované ploše mediánová hodnota posuzované plochy.

Vysvětlivka:

*) U faktoru C se vychází

- z osevnického postupu na období 5 let, v němž je erozní ohrožení hodnoceno; minimální hodnocené období jednoho osevu je období od termínu provedení předseťové přípravy půdy k dané plodině do termínu provedení poslední pracovní operace základního zpracování půdy k plodině následně, při vynechání této poslední pracovní operace do termínu setí

následné plodiny

- v případě využití kombinovaných systémů zpracování půdy z agrotechniky s nejméně příznivou hodnotou ze všech kombinovaných.

**) Mediánová hodnota je zjistitelná pro posuzovanou plochu ve výpočtu eroze.

Poznámky pod čarou

1) Čl. 4 odst. 1 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění.

2) Nařízení vlády č. 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů, ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

4) Čl. 44 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění.

Souvislosti

Provádí předpis

[334/1992 Sb.](#) Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu

Je odkazován z

[240/2021 Sb.](#) Vyhláška o ochraně zemědělské půdy před erozí

Odkazuje na

[240/2021 Sb.](#) Vyhláška o ochraně zemědělské půdy před erozí

[227/2018 Sb.](#) Vyhláška o charakteristice bonitovaných půdně ekologických jednotek a postupu pro jejich vedení a aktualizaci

[307/2014 Sb.](#) Nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů

[252/1997 Sb.](#) Zákon o zemědělství

[334/1992 Sb.](#) Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu

Verze

Č.	Znění od - do	Novely	Poznámka
1.	01.07.2021		Aktuální znění (exportováno 05.05.2022 11:40)
0.	23.06.2021		Vyhlášené znění